

- С. 19.  
27. Т.Гунчак. Симон Петлюра та євреї. — К., 1993.  
— С. 13.  
28. Історія України: нове бачення. — К., 1993. — С. 13.  
29. В.Король. Історія України. — К., 1999.  
30. Історія України: нове бачення. — К., 1996 у 2-х тт., т. 2. С. 25.  
31. С.Гольдельман. Жидівська національна автономія. Цит. по Т.Гунчак. Симон Петлюра та євреї. — К., 1993.  
32. А.Марголін. Украина и политика Антанты. Цит. по Революция на Украине. По мемуарам белых. — Москва — Ленинград. — 1930. С. 392.  
33. Т.Гунчак. Симон Петлюра та євреї. — К., 1993. — С. 16.  
34. А.Марголін. Украина и политика Антанты. Цит. по Т.Гунчак. Симон Петлюра та євреї. — К., 1993. — С. 17.  
35. Там само. С. 17.  
36. Див. напр., І.Клейнер. Владімір (Зеев) Жаботинський і українське питання. — Київ — Торонто — Едмонтон. — 1995.  
37. Д.Михальчук. Вступне слово. // В кн. В.Сергійчук. Погроми в Україні: 1914—1920. Від штучних стереотипів до гіркої правди, приховуваної в радянських архівах. — К., 1998.  
38. В.Сергійчук. Погроми в Україні: 1914—1920. Від штучних стереотипів до гіркої правди, приховуваної в радянських архівах. — К., 1998. С. 56.  
39. Див. напр. праці А.Марголіна, С.Гольдельмана, С.Барона, Ф.Левітаса, І.Клейнера, В.Жаботинського та ін.  
40. Adams A. Bolsheviks in the Ukraine: The Second Campaign, 1918—1919. London, 1963., праці А.Капеллера, Г.Арендт та ін.  
41. Про викладання соціально-гуманітарних дисциплін в загальноосвітніх навчальних закладах у 1999/2000 навчальному році // «Освіта України» № 30, 28 липня 1999 року.  
42. С.Кульчицький, М.Коваль, Ю.Лебедева. Історія України. Підручник для 10-го класу середньої школи. — К., 19998; Ф.Турченко и др. Новейшая история Украины, ч. 1 (1918—1945). — К., 1996.  
43. Див. С.Кульчицький, М.Коваль, Ю. Лебедева. Історія України. Підручник для 10-го класу середньої школи. — К., 1998.  
44. Історія України: нове бачення. — К., 1996 у 2-х тт., т. 2. С. 25.  
45. В.Король. Історія України. — К., 1999.  
46. Я.Грицак. Нарис історії України. Формування модерної української нації ХІХ—ХХ століття. — К., 1996.  
47. Тохніт Галімудім бегісторія. — Єрусалаім, 1995.



Геннадій **СТРЕЛЬСЬКИЙ**,  
НПУ ім. М.Драгоманова

## ДІЯЧІ УКРАЇНИ ДОБИ НАЦІОНАЛЬНО-ВИЗВОЛЬНИХ ЗМАГАНЬ (1917—1920 рр.)\* Біографічний словник (Я)

**ЯКОВЛІВ АНДРІЙ ІВАНОВИЧ (1872—1955)**

Український вчений-юрист, історик права, краєзнавець, громадсько-політичний діяч, дипломат.

Народився 28 листопада 1872 р. в Чигирині, у сім'ї губернського секретаря. Закінчивши Київську духовну семінарію, працював учителем у Черкасах. У 1898 р. вступив на юридичний факультет Юр'євського (Тартуського) університету. Тут був членом української студентської громади, написав свою першу наукову працю «Черкаський повіт у XV—XVI ст.». З 1903 р. А.І.Яковлів жив у Києві, працював юрисконсультантом міської управи (1904—1917 рр.), адвокатом судової палати (з 1913 р.), одночасно викладав основи права у Київській комерційній школі. У перших номерах заснованого у січні 1907 р. в Києві місячника «Україна» побачили світ змістовні історико-краєзнавчі студії А.І.Яковліва «Бунт черкасців і канивців в 1536 році», «З історії реєстрації українських козаків в 1-й половині XVI ст.» та «Намісники, державці і старости господарського замку Черкаського в кінці XV і в XVI вв.».

У доленосному 1917 р. він був організатором Товариства українських адвокатів, одним з фундаторів Українського правничого товариства. У квітні того ж року обраний до Центральної Ради, у березні 1918 р. стає директором її канцелярії, а через місяць (з 15 квітня) А.І.Яковлів був призначений надзвичайним послом УНР в Австро-Угорщині, залишаючись на цій посаді й за влади гетьмана П.Скоропадського. Дипломатичні відносини Української Держави з Австро-Угорщиною розвивалися досить складно. Український уряд особливо непокоїло те, що парламент цієї країни тривалий час не ратифікував Брестського мирного договору. З цієї причини у А.І.Яковліва за-

гострилися стосунки з австро-угорським урядом. Тому у червні 1918 р. він був відкликаний з посади посла і призначений директором департаменту чужоземних зносин у Міністерстві закордонних справ Української Держави.

З січня 1919 до 1923 р. за дорученням Директорії А.І.Яковлів очолював дипломатичну місію УНР в Голландії й Бельгії. Як голова місії А.І.Яковлів наполегливо домагався включення Українського товариства Ліги Націй у Всесвітню Лігу Націй, доклав багато зусиль, щоб укласти фінансово-економічну угоду уряду УНР з Амстердамським банком (але через закриття української місії цього зробити не вдалося).

Пізніше А.І.Яковлів працював доцентом і професором Українського вільного університету в Празі (в 1930—1931 і 1944—1945 рр. був його ректором), професором Української Господарської Академії в Подєбрадах, директором Українського наукового інституту у Варшаві. Після Другої світової війни А.І.Яковлів жив у Західній Німеччині, Бельгії і США, де продовжував плідну наукову роботу. Його перу належать численні праці з проблем українського права, що видавались у різні роки як українською, так і російською, французькою, німецькою, англійською мовами. Чимало з них присвячені державно-правовим взаємовідносинам між Україною і Росією, що склались у минулому, а також українському законотворенню новітньої доби. Серед них: «Українсько-московські договори в XVII—XVIII віках» (1934), «Договір гетьмана Богдана Хмельницького з Московським царем Олексієм Михайловичем 1654 року» (1954), «Український кодекс 1743» (1949), «Основи Конституції УНР» (1935), «Історичні традиції української державності» (1937) та ін.

Помер А.І.Яковлів 14 травня 1955 р. у Нью-Йорку, де й похований.

\*Закінчення. Поч. див. у №№ 5—11 журналу за 1999 р.

